

ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร
กับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชน
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะดาด
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Relationship Between Transformational Leadership
and Effectiveness of Providing Community
Public Health Services of Baan Kadad Sub-District
Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province

(Received: Sep 9, 2022 Revised: Dec 20, 2022 Accepted: Dec 25, 2022)

สุรศักดิ์ โตประสี¹, จิตรารภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์²

Surasak Toprasee, Jitraporn Sudhivoraseth

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะดาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2. ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะดาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาล

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ โตประสี ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา E-mail: sts_6@hotmail.com

²รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำคณะนิติศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ E-mail: jitraporn.a@nida.ac.th

ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติการถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2. ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม มีประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร กับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการทดสอบด้วยสถิติการถดถอยพหุ พบว่า ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงความประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ได้ร้อยละ 47.1

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การให้บริการสาธารณสุขชุมชน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the effectiveness of providing community public health services at Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province, 2) to study the transformational leadership of Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province, and 3) to study the relationship between the transformational leadership and the effectiveness of providing public health services at Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province. The participants of this research were 367 people. The research instrument for collecting data was a questionnaire. The collected data was examined using frequency, mean, standard deviation, multiple linear regression, and correlation.

The results revealed that

1) The overall transformational leadership of Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province was at a relatively high level;

2) The overall effectiveness of providing community public health services at Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province was at a relatively high level;

3) The multiple linear regression test showed that the aspects, i.e., individualised consideration, idealised influence, intellectual stimulation, and inspiration motivation, had a relationship with the effectiveness of providing community public health

services at Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province. This indicated the change in the effectiveness of providing community public health services of Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province by 47.1 percent. For the correlation statistical analysis, it revealed that the aspects, i.e., idealised influence, inspiration motivation, intellectual stimulation, and individualised consideration, had a positive relationship with the effectiveness of providing community public health services of Baan Kadad Sub-District Health Promoting Hospital, Prasat District, Surin Province at a moderate level.

Keywords: Transformational leadership, Providing community public health service.

1. บทนำ

ปี พ.ศ.2561 เป็นปีที่การสาธารณสุขไทยครบ 100 ปี โดยนับเริ่มจากการก่อตั้งกรมสาธารณสุข ในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461 เป็นต้นมา การเกิดขึ้นของกรมสาธารณสุขในครั้งนั้นได้ทำให้การบริหารจัดการด้านการสาธารณสุขเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยมีการนำเอาหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบด้านการสาธารณสุขมารวมเป็นหน่วยงานเดียวกัน การสาธารณสุขไทยได้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 100 ปี ที่ผ่านมาระบาดไข้เจ็บและปัญหาสุขภาพหลายอย่าง เช่น โรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคระบาดต่าง ๆ เช่น กาฬโรค ไข้ทรพิษ คุดทะราด โปлиоและโรคเรื้อนที่เคยเป็นปัญหาถูกควบคุมและแก้ไขจนทุเลาหรือหมดสิ้นไป การแพทย์และการสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลมาจากการรับเอาวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปรับเปลี่ยนระบบสาธารณสุขของประเทศ ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง บทเรียนและ ประวัติศาสตร์สาธารณสุขในช่วง 100 ปีที่ผ่านมาจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนควรได้เรียนรู้และนำมาปรับใช้เพื่อรับมือกับปัญหาสาธารณสุขใหม่ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน (สำนักวิชาการสาธารณสุข) ทั้งนี้ระบบหลักประกันสุขภาพของไทยมีการพัฒนาที่รัฐจัดบริการด้านสาธารณสุขให้กับประชาชนตามความแตกต่างของรายได้ และกลุ่มอาชีพตามภาคการจ้างงาน เช่น ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ แรงงานในสถานประกอบการ หรือผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น แม้จะมีระบบหลักประกันสุขภาพอยู่หลายระบบแต่การให้บริการด้านการรักษาก็ยังไม่สามารถครอบคลุมได้ทุกกลุ่มคน เช่น กลุ่มแรงงานนอกระบบหรือกลุ่มเกษตรกร และที่สำคัญประชาชนที่ใช้บริการในบางระบบ การรักษาก็ต้องจ่ายเงินสทบเอง ทั้งที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้ประชาชนทุกคนต้องได้รับการดูแลจากรัฐโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หลักการประกันสุขภาพถ้วนหน้าคือ การสร้างหลักประกันให้ประชาชนตามนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค สิทธิที่ทุกคนจะได้รับการบริการ สุขภาพ

ที่มีมาตรฐาน อย่างเสมอหน้าด้วยเกียรติและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน โดยภาระค่าใช้จ่ายในการใช้บริการไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงการรักษาพยาบาล โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และถือสิทธิ์ของประชาชนที่จะได้รับอย่างทั่วถึง

หน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะดาด เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างประชาชนกับระบบบริการสุขภาพ มีบทบาทในการให้บริการรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรค ตลอดจนงานฟื้นฟูสุขภาพโดยจัดบริการทั้งในด้านเชิงรุกและเชิงรับ ต่อเนื่อง ผสมผสานแบบใกล้บ้าน ใกล้ใจ มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยโรคที่ซับซ้อนไปรับบริการสุขภาพในระดับที่สูงขึ้นและบริการติดตามเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่อง สร้างเสริมสุขภาพที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพสนับสนุนบริการสุขภาพในระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของชุมชนเอง เสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน จนสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถตอบสนองตรงกับสภาพความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชนทุกคน รวมถึงมีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว จึงเป็นส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาคำคัญของระบบบริการสุขภาพทั้งระบบ

สภาพปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน ซึ่งโครงสร้างรพ.สต.บ้านกะดาดจะประกอบไปด้วย ผอ.รพ.สต. 1 คน พยาบาลวิชาชีพ 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข 1 คน เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 1 คน บริเวณพื้นที่ในรพ.สต. ค่อนข้างเล็ก ในวันที่มีคลินิกพิเศษที่มีแพทย์จากโรงพยาบาลออกตรวจโรคเรื้อรัง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง การตรวจเลือดประจำปี การให้บริการวัคซีนเด็กอายุ 0/5 ปี ในพื้นที่ถ้ามีคนไข้จำนวนมาก จะไม่สะดวกในการให้บริการ พื้นที่จะค่อนข้างแออัด งบประมาณมีน้อย รพ.สต.จะใช้งบประมาณ

จากเงินบำรุง ซึ่งมีจำนวนน้อย ทำให้วางแผนในการพัฒนา รพ.สต. ได้ไม่ดี จากสภาพปัญหาด้านงบประมาณแม้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้บริการประชาชนแต่เป็นปัจจัยที่ รพ.สต.ไม่สามารถควบคุมได้ แม้งบประมาณจะมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอปัจจัยสำคัญที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งคือบุคลากรของหน่วยงานซึ่งแม้มีจำนวนไม่มากแต่ต้องมีการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สามารถบริหารจัดการและให้บริการประชาชนด้านสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณและปัญหาต่างๆจำนวนมาก

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการยกระดับภาวะผู้นำของบุคลากรให้มีความพร้อมและปรับเปลี่ยนภาวะผู้นำให้สอดคล้องต่อการให้บริการสาธารณสุขชุมชนในยุคของการเปลี่ยนแปลง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผล

1. ความหมายของประสิทธิผล ในทัศนะของ ดุสิต ทองสาย (2551, น.4 อ้างถึงใน พระมหา เตชินท์ สิทธาภิภู (ผกา) 2554, น.10) รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2516, น. 59 อ้างถึงใน ขวัญตา เกื้อกุลรัฐ 2554, น. 39) เป็นต้น

2. การวัดประสิทธิผลขององค์การในรูปแบบต่าง ๆ ในทัศนะของ คารมณี เพียรภายลุน (2556, น.1 อ้างถึงใน ทิรศน์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ และ คณะ 2557, น. 21-22)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำ ในทัศนะของ คูนท์, โอ ดอนเนล และไวริค (Koont's O,Donnell and Wehrich, 1994 อ้างถึงใน พิจักษณา วงศาโรจน์, 2557, น. 12-13)

2. ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในทัศนะของ สุพาณี สฤกษ์วานิช (2552, น.235 อ้างถึงใน ศิริภัทร ดุษฎีวิวัฒน์, 2555, น.8) กัลยาณี พรหมทอง (2546 น.64 อ้างถึงใน ขวัญตา เกื้อกุลรัฐ 2554, น. 26) วรณี ทิรัญญากร (2546 น.24 อ้างถึงใน ศิริภัทร ดุษฎีวิวัฒน์ 2555, น.17) เป็นต้น

3. คุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในทัศนะของ เบิร์นส์ (Burns อ้างถึงใน อรรถวิท ชื่นจิตต์, 2557, น.23-25) เป็นต้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีจำนวน 8 หมู่บ้าน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,336 คน (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2564)

5.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีจำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวน 367 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1973 อ้างถึงใน ภูเมศ เตชทองไพฑูรย์, 2560, น.5) และการเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 และความเชื่อมั่น 95%

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ รวมทั้งหมด 6 หัวข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเช็ครายการ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 4 ด้าน ลักษณะคำถามมีระดับการวัด 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 4 ลักษณะคำถามมีระดับการวัด 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรสวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์วิเคราะห์โดยใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์วิเคราะห์โดยใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุ (Multiple Regression) แบบหลายขั้นตอน (Stepwise)

7. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านคือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นให้ใช้ปัญญาและการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท
จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	อันดับ
1.	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.01	.65	ค่อนข้างมาก	2
2.	หรือการสร้างบารมี	3.02	.66	ค่อนข้างมาก	1
3.	การสร้างแรงบันดาลใจ	2.92	.61	ค่อนข้างมาก	3
4.	การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	2.92	.67	ค่อนข้างมาก	3
	รวมเฉลี่ย	2.97	.65	ค่อนข้างมาก	

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์
ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจ
มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
อยู่ในระดับค่อนข้างมาก รองลงมาการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือ
การสร้างบารมี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
อยู่ในระดับค่อนข้างมาก การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล
มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขชุมชน
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัด
สุรินทร์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการควบคุม
ป้องกันโรคติดต่อ ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ และด้านการรักษาพยาบาล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	3.10	.64	ค่อนข้างมาก	1
2.	ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ	3.03	.68	ค่อนข้างมาก	2
3.	ด้านการฟื้นฟูสภาพ	2.78	.71	ค่อนข้างมาก	4
4.	ด้านการรักษาพยาบาล	2.91	.66	ค่อนข้างมาก	3
	รวมเฉลี่ย	2.95	.68	ค่อนข้างมาก	

ผลการศึกษาประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก รองลงมา ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านการฟื้นฟูสภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุ (Multiple Regression) ผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปรอิสระ

4 ตัวมีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับของค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอย จากมากไปน้อยคือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพล อย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัด สุรินทร์ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิผลการให้บริการ สาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ได้ร้อยละ 47.1 แสดงว่ายังมีตัวแปรอื่น ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาครั้งนี้อีกร้อยละ 52.9 ที่มีผลต่อประสิทธิผลการให้บริการ สาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ แบบขั้นตอน (Stepwise) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีค่าผิดพลาด ของการคาดประมาณด้วยด้วยสมการ(Standard Error of the Estimate) เกี่ยวกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เท่ากับ 4.175 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

8. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การคำนึงถึง ปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก รองลงมาคือ การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์และการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญตา เกื้อภรณ์รัฐ (2554, น. 68) ซึ่งทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้น ด้านการใช้ปัญญา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี และด้านคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชน ของโรงพยาบาลส่งเสริมตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมมีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้าง มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก รองลงมา ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อมีประสิทธิผลการให้บริการ สาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านการรักษาพยาบาลมีประสิทธิผล การให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านการฟื้นฟูสภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขอยู่ในระดับค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพล เดชบุญ (2555, น. 79) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของสถานีอนามัย ในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการควบคุมป้องกันโรค ติดต่อ ด้านการฟื้นฟูสภาพ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการรักษาพยาบาล

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของบุคลากรกับประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์ โดยใช้สถิติถดถอยพหุ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หรือการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์ประสิทธิผลการให้บริการ

สาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ได้ร้อยละ 47.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญตา เกื้อกุลรัฐ (2554, น. 93) ซึ่งทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลด้านการสร้างแรงบันดาลใจและด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ในภาพรวมได้ร้อยละ 79.20

9. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ต้องประพฤติตนและให้บริการประชาชน ตลอดจนทำกิจกรรมต่างๆเพื่อประชาชนในพื้นที่มากขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นความทุ่มเทและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน

2. การสร้างแรงบันดาลใจ บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีชีวิตชีวาและเป็นกันเองมากขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนที่มาใช้บริการและระหว่างเพื่อนร่วมงาน

3. การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะตาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรส่งเสริมให้บุคลากรไปเข้าร่วมฝึกอบรมหรือพัฒนาตนเองในรูปแบบอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อเติมเต็มความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น

4. การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกะดาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรเปิดโอกาสและรับฟังเสียงสะท้อน คำร้องเรียน และข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงานและประชาชนที่มาใช้บริการ และนำข้อมูลไปแก้ปัญหและพัฒนาการให้บริการได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญตา เกื้อกุลรัฐ (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ทริศน์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ และคณะ (2557). *การประเมินประสิทธิภาพและประหยัดการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พระมหาเดชินท์ สิทธาภิภู (ผากา) (2554). *ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลคงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- พิจักษณ์ วงศาโรจน์ (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์: กรณีศึกษากรมกำลังพลทหารบก*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พีระพล เดชบุญ (2555). *ประสิทธิผลการให้บริการสาธารณสุขชุมชนของสถานีอนามัยในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ภูเมศ เตชทองไพฑูรย์ (2560). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. งานวิจัยรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
- ศิริภัทร ดุษฎีวิวัฒน์ (2555). *ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของงานธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อรรถวิฑ์ ชื่นจิตต์. (2557). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมองค์กร
ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเอกชน
รุ่นเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.*